

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Kustzone en Oostrand Almere-Haven

8 juli 2002

1137-80

ISBN 90-421-1025-2
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. OORDEEL OVER HET MER	2
2.1 Algemeen.....	2
2.2 Toelichting op het oordeel	2
3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER MET AANBEVELINGEN VOOR DE BESLUITVORMING.....	3

1. INLEIDING

De gemeente Almere heeft het voornemen de bestaande jachthaven voor de kust van Almere-Haven te verplaatsen en in capaciteit te verdubbelen tot 900 ligplaatsen. Dit is onderdeel van een omvangrijker plan dat ook de bouw van 600 tot 800 woningen en een tweetal recreatief/toeristische voorzieningen omvat. Het voornemen wordt buitendijks gerealiseerd, deels op bestaand buitendijks gebied, deels op nieuw op te spuiten land.

Bij brief van 30 mei 2002¹ heeft de gemeenteraad van Almere de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Het MER is op 1 juni 2002 ter inzage gelegd².

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen en deze betrokken bij het opstellen haar advies.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER⁵, zoals vastgesteld op 7 juli 2001;
- op eventuele onjuistheden⁶;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁷.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit over het bestemmingsplan Kustzone en Oostrand Almere-Haven. Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

---

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Zie bijlage 4 voor een lijst hiervan.

⁵ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁶ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁷ Wm, artikel 7.10

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Algemeen

De Commissie is van oordeel dat **de essentiële informatie in het MER aanwezig** is. Het MER geeft een goede beschrijving van de voorgenomen activiteit, van de alternatieven en van de effecten daarvan op het milieu. De vergelijking van de alternatieven en de afwegingen die gespeeld hebben bij de totstandkoming van het voorkeursalternatief zijn met name in het bestemmingsplan zeer helder weergegeven. Al met al is goede en bruikbare informatie beschikbaar gekomen om het milieubelang een volwaardige plaats te kunnen geven in de besluitvorming.

2.2 Toelichting op het oordeel

Visualisatie

Het MER en de samenvatting zijn systematisch opgebouwd, goed leesbaar en voorzien van leesbare kaarten. Wel mist de Commissie een visualisatie vanaf open water. Hier komen we op terug in hoofdstuk 3.

Nulplusalternatief

De Commissie constateert dat de alternatieven serieus zijn uitgewerkt en dat onderscheidende elementen in de alternatieven zijn opgenomen, waardoor zichtbaar is gemaakt welke schadebeperkende maatregelen mogelijk zijn en welke milieuwinst geboekt kan worden. Desondanks wil de Commissie één kanttekening maken. Het nulplusalternatief, waarin onderzocht wordt of het mogelijk is het voornemen te realiseren zonder buitendijks te bouwen, is weliswaar serieus, maar naar mening van de Commissie weinig ambitieus uitgewerkt. Als dit alternatief in dezelfde mate was aangekleed met milieumaatregelen als de andere alternatieven had dit alternatief mogelijk even goed gescoord in de vergelijking. Tevens acht de Commissie het als zeer negatief beoordelen van het binnendijkse landschappelijk karakter wat zwaar aangezet, in vergelijking met de andere alternatieven. In de andere alternatieven wordt het nu nog onbebouwde oostelijk deel van het plangebied ook bebouwd en daardoor in karakter aangetast, evenals de archeologische waarden.

Bouwen in de EHS

De nieuwe haven en een deel van de woningen zijn gesitueerd in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Daarom is een uitgebreide analyse gedaan ten aanzien van de verwachte negatieve effecten, onder andere op vogels. Hoewel er nog leemten in kennis zijn, kan de Commissie zich vinden in de conclusie dat, zolang er mitigerende maatregelen worden genomen, grote effecten niet te verwachten zijn⁸, tenzij het veel drukker wordt met vaartuigen en surfers op het Gooimeer dan waar nu van uit wordt gegaan.

---

⁸ De geleverde informatie is voldoende uit m.e.r.-optiek. Sinds 1 april 2002 is de Flora- en Faunawet van kracht geworden. De Commissie wijst er op dat in het kader van de ontheffingsaanvraag wellicht een actualisatie en aanvullende inventarisatie noodzakelijk zullen zijn om de ontheffing en de eventuele compensatieplicht te kunnen onderbouwen. Hierop wordt ook gewezen in verschillende inspraakreacties, waaronder nr.1 van de Vogelbescherming, nr. 10 van de Milieufederatie Flevoland en nr. 65 van LNV.

Naar mening van de Commissie is noch noodzaak tot uitbreiding van de jachthaven noch de noodzaak tot deze locatie overtuigend aangetoond in het MER. Omdat er echter geen grote effecten op natuurwaarden te verwachten zijn, acht de Commissie dit geen essentiële tekortkoming.

2.3 Tot slot

De opmerkingen in het verdere advies zijn niet van invloed op het hierboven gegeven positieve oordeel. De Commissie hoopt hiermee wel een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER MET AANBEVELINGEN VOOR DE BESLUITVORMING

Verkeersafwikkeling en parkeren

Naar mening van de Commissie zijn de gemiddelde bezoekersaantallen en bijbehorende verkeersbewegingen tamelijk krap geraamd⁹. De Commissie onderschrijft echter dat dit voor de conclusies van het MER niet veel uitmaakt. Wel blijft de onzekerheid bestaan over de pieksituaties. In het MER wordt daarover opgemerkt dat de extra parkeerruimte binnendijks moet worden gevonden en dat de pieksituaties voorspelbaar zijn, zodat adequate maatregelen kunnen worden getroffen. De invulling van de toeristisch recreatieve trekkers (TRT's) in het plangebied is nog onbekend. De raming over het aantal bezoekers blijft daarmee onzeker. Dit maakt het voorspellen van de toekomstige verkeers- en parkeersituatie lastig. Onduidelijk blijft in hoeverre de situatie op piekmomenten (topdrukte bij TRT's, jachthaven en evenemententerrein) beheersbaar is.

‡ De Commissie beveelt aan om op het moment dat duidelijkheid bestaat over de invulling van de TRT's de verkeer- en parkeersituatie nogmaals te onderzoeken, met speciale aandacht voor pieksituaties.

Landschap

In alle alternatieven (met uitzondering van het nulplusalternatief) vindt een ontwikkeling buitendijks plaats over een lengte van bijna 2 km. Het visueel-ruimtelijke beeld zal worden bepaald door:

- de strekdam en de oevers van park en wooneiland;
- de jachthaven met gebouwde voorzieningen en de masten van 900 boten;
- het centrale park met de twee TRT's;
- het wooneiland.

Dit beeld wijkt aanzienlijk af van de bestaande situatie, zodat een aanzienlijk visueel-ruimtelijk effect zal optreden, zowel vanuit Almere-Haven als vanuit het Gooimeer en de Noord-Hollandse Kust. Een goede analyse van dit effect ontbreekt in het MER en in het concept-bestemmingsplan. Er wordt slechts geconstateerd dat dit effect negatief is, maar wat de consequentie daarvan is, wordt niet behandeld.

---

⁹ Met dezelfde gegevens (p.90 van het MER) is het ook mogelijk om op circa 800 auto's per weekenddag uit te komen, terwijl het MER op 500 uitkomt.

| De Commissie adviseert om de uitwerking van het bestemmingsplan mede te baseren op een alsnog uit te voeren visueel-ruimtelijke analyse en een daarop gebaseerde effectbepaling. Dat kan leiden tot een grotere aandacht voor de vormgeving van het buitendijkse stadsrandprofiel naar het Gooimeer.

Ecologie en beheer

De beoogde versterking van de ecologie, uitgewerkt in Alternatief 1 en opgenomen in het mma, kan alleen duurzaam worden bereikt indien naast de inrichting ook aandacht wordt besteed aan het beheer van de gebieden die daartoe zijn aangewezen.

| De Commissie adviseert bij het inrichtingsplan ook een beheersvisie over de gebieden op te nemen. Door aansluiting bij de Groenstructuurvisie van de Gemeente Almere kan een optimale invulling gegeven worden aan de mogelijkheden in het plangebied.

Waterkering

De tussen Gooimeerdijk en jachthaven/park gelegen vaart ligt pal langs de primaire waterkering. De diepteligging van deze vaart is niet aangegeven. Hierdoor blijft onduidelijk of direct langs de waterkering de bodem wordt verlaagd en of maatregelen nodig zijn ten behoeve van het waarborgen van de stabiliteit van de waterkering. De in het MER opgenomen suggestie van het eventueel plaatsen van damwanden lijkt vanuit waterkeringsoogpunt niet de meest logische oplossing.

| De Commissie adviseert in de verdere uitwerking van het bestemmingsplan de stabiliteit van de waterkering nader te onderzoeken en voor mogelijke stabiliteitsverbeteringen van duurzame oplossingen uit te gaan. De Commissie adviseert hierbij rekening te houden met mogelijke toekomstige dijkverbetering- of verhoging¹⁰.

Veiligheid buitendijkse woningen

In het MER is de veiligheid tegen overstroming van de buitendijkse woningen niet aangegeven. Naar mening van de Commissie is dit wel een punt van aandacht. De maaiveldhoogte ter plaatse van de woningbouwlocaties komt op NAP+2,30 meter, rekening houdend met een (minimale) waakhoogte van 0,50 meter. Gesignaleerd wordt dat eventuele (sterke) golfaanval mogelijk is (voetnoot blz. 74 MER). Afhankelijk van de golfwerking zal bij de voorgestelde maaiveldhoogte de kans van overstroming voor de buitendijkse woningen op termijn groter kunnen zijn dan 1/4.000 per jaar. Ter vergelijking: de kruin van de waterkering dient volgens het bestemmingsplan een hoogte van NAP+2,70 te bezitten.

| De Commissie adviseert in de verdere uitwerking van het bestemmingsplan de kans op overstroming voor de buitendijkse woningen nader te bepalen.

---

¹⁰ In inspraak nr. 13 van Rijkswaterstaat en nr. 51 van de Provincie Flevoland is sprake van een vrijwaringszone rond primaire waterkeringen van 110 meter binnendijks en 175 meter buitendijks.